

Учасники симпозіуму також ознайомилися з Мукачівським замком та монастирем, греко-католицьким кафедральним собором в Ужгороді, обласним центром.

20-21 листопада 1997 р. відбулися міжнародні дні архівістів у м. Ніредьгазі, приурочені до 160-річчя з дня заснування міста. Учасниками цих офіційних заходів були архівні працівники із прикордонних районів Румунії, Словаччини та Хорватії, а також п'яти областей Угорщини. На запрошення директора Саболч-Сатмар-Бережського обласного архіву Угорщини прибули директор держархіву Закарпатської області М.В. Делеган та заступник директора — Л.Л. Побранський. В роботі форуму взяв участь голова Товариства угорських архівістів Дюла Ердман.

Відкриття урочистостей відбулося в адмінбудинку міської управи, де розгорнули виставку «архівних видань» за 1992-1997 рр. Увагу присутніх привернули новинки 1997 р.: а) відтворена в кольорі (широкоформатна) грамота угорського короля місту Ніредьгазі з науковими коментарями. Видано кілька *сотень* примірників один екземпляр вручено президенту Угорщини Арпаду Гьонцу; б) альбом кольорових карт — колекція історичних та стратегічних карт, військових карт за період від 1782 по 1785 роки. Дві з них стосуються нинішньої території Закарпатської області України, крім того в Ніредьгазському архіві є близько 150 копій карт на німецькій та угорській мовах, що стосуються території сучасного Закарпаття, складених спеціалістами колишньої Австро-Угорщини; в) щорічні наукові збірники архіву Саболч-Сатмар-Бережської області та ін.

Відкрив урочисте зібрання Ференц Нодь — директор архіву. З привітанням до учасників звернувся заступник голови міської управи. Було вшановано також найстарішого архівіста Балого Іштвана.

Директор архіву Клуж-Напока (Румунія, Коложвар) Іоан Драган, котрий вперше брав участь у днях архівістів у м. Ніредьгазі, у своєму виступі коротко охарактеризував новий закон про архіви Румунії та розповів про видання архівом впродовж двох років фахового журналу «Архівний вісник».

Олена Павлова

СКАРБИ АРХІВУ-МУЗЕЮ

Наприкінці листопада 1997 р. у ЦДАМЛМ України відбулась презентація документів відомої української письменниці, художниці з Бразилії Віри Вовк (Селянської).

З переданої цінної колекції матеріалів на огляд присутніх було виставлено переклади Віри Вовк португальською мовою творів П. Тичини, І. Драча, В. Шевчука, І. Калинця, В. Голобородька, «Антологію української літератури»; численних адресатів художниці — відомих діячів культури Миколи Бажана, Андрія Білецького, Святослава

Зустріч і спілкування з директором (вже 32 роки!) сусіднього Земплінського окружного архіву (м. Шаторалляуйгель, Угорщина) Хевді Іштваном дозволили уточнити, що в цьому архіві зберігаються документи з 1570 р., в тому числі з історії окремих населених пунктів Закарпаття (Угочанської жупи).

Під час перебування в Ніредьгазі тривала робота з підготовки спільного українсько-угорського видання опису № 1 Ф-10 держархіву Закарпатської області.

Учасників форуму зацікавив досвід угорських колег із популяризації професії архівістів, а саме діяльність на базі Ніредьгазського архіву школи аматорів архівної справи. В її складі — 28 студентів та учнів гімназій, заняття з якими проводяться в робочий час працівниками архіву. Програма не розроблена. Темі щоразу диктує життя, вивчають самі «школярі». Мета занять — популяризація архівних видань, досліджень та підготовка кадрів майбутніх архівістів.

Для українських архівістів участь у святах була доволі результативною: нами встановлено контакти з керівництвом комітатсько-міської бібліотеки ім. Морица Жігмонда (директор Нодь Ласло). Керівництво бібліотеки просило надати можливість їхньому працівникові вивчати періодичні видання, котрі є у держархіві Закарпатської області за XIX — поч. XX ст. Бібліотека Ніредьгазі готує каталог періодики за цей період. Директор бібліотеки висловив готовність передати Державному архіву Закарпатської області мікрофільми уже складеного ними каталогу періодики за згаданий період, які є в архівах та бібліотеках Угорщини.

Як засвідчила зустріч, архівістів сусідніх держав, у т.ч. і Угорщини турбують такі проблеми: а) можливості дослідження архівних документів з історії міст і сіл колишньої Австро-Угорщини та угорського королівства, з історії національних меншин країн регіону; б) удосконалення системи обліку архівних документів; в) розширення системи конструктивного співробітництва з активнішою державною підтримкою.

Участь у форумі угорських архівістів була корисною і повчальною.

Гординського, Уласа Самчука, Юрія Смолича, Бориса Тена, Ярослави Музики, Григорія Кочура, Миколи Лукаша, Василя Стуса, Івана Світличного та ін. Відвідувачі ознайомились з автобіографією письменниці, документами про наукову та викладацьку роботу Віри Вовк у вищих навчальних закладах Бразилії, Німеччини, США, візитними картками, програмами літературно-мистецьких вечорів, конгресів. Привернули увагу присутніх друковані поетичні твори «Мандалія», «Жіночі маски», «Меандри», «Весняне дійство»,

«Вітражі», «Чорні акації» та ін., яскраво оздоблені самою художницею, Зоєю Лісовською, Ладою Ниянківською.

Віра Селянська передала до архіву-музею на зберігання цінні родинні реліквії — обручку матері (1925 р.), клаптик з вишиваного рушника «що його бабуся Касуня дала батькові, коли він пішов з Січовими стрільцями. Йому було 16 років» — написала в нотатці поетеса. Також було виставлено лавровий листочок з могили Данте Аліґєрі — подарунок В. Бовк від М. Рудницького. Окрасою виставки були витинанки художниці.

З нагоди презентації документів перед присутніми виступили Голова національної комісії з питань повернення в Україну культурних цінностей при Кабінеті Міністрів О. Федорук, письменник Л. Череватенко, директор архіву-музею М. Крячок.

До столітнього ювілею українського перекладача, музикознавця, диригента, педагога Бориса Тена (Хомичевського Миколи Васильовича, 1897-1983) ЦДАМЛМ України підготував виставку доку-

ментів із особового фонду митця. Борис Тен — відомий перекладач творів на українську з мов: давньогрецької (Гомер «Одіссея», «Іліада»), Есхіл «Прометей закутий», Софокл «Пар Едіп», «Антигона», Арістотель «Поетика»), англійської (В. Шекспір «Король Річард III»), німецької (Ф. Шіллер «Розбійники», «Вільгельм Тель»), також польської, чеської, французької та інших мов народів світу.

На виставці представлені особисті документи, рукописи названих перекладів, музикознавчих досліджень, поетичних творів, епістолярна спадщина, фото, образотворчі документи, друковані видання.

Виставку було розгорнуто на початку грудня 1997 р. для учасників ювілейного вечора митця, що проходив у концертному залі Музичної Академії (м. Київ). Зі спогадами на урочистостях виступили письменники В. Шевчук, Д. Білоус, О. Ющенко, О. Олтанасюк, мистецтвознавець Д. Степовик. Музичну програму підготував Польський ансамбль пісні та танцю «Льонюк» (худ. керівник І. Сльот).

Михайло Ходоровський

ВЕЧІР ПАМ'ЯТІ ВОЛОДИМРА АНТОНОВИЧА

28 березня 1998 р. в ЦДАМЛМ України відбувся вечір пам'яті визначного українського вченого-історика, археолога, архівіста, громадського діяча Володимир Боніфатійовича Антоновича. Вечір відкрив директор архіву-музею М. Крячок. Він нагадав, зокрема, що саме в приміщенні архіву-музею 1922 р. розпочалася діяльність Центрального історичного архіву, якому було присвоєно ім'я В. Антоновича. Начальник Головархіву України, доктор історичних наук, професор Р. Пиріг відзначив провідну роль В. Антоновича у підготовці українських національних наукових кадрів (на прикладі стосунків В. Антоновича та його учня М. Грушевського). «Археографічна діяльність В. Антоновича» — тема доповіді директора інституту української археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського НАН України, член-кореспондента НАН України П. Соханя. Від науковців Київського державного університету ім. Т. Г. Шевченка виступили доктор історичних наук професор А. Катренко і кандидат історичних наук, завідувач музею КДУ В. Короткий. Про документи В. Антоновича, зосереджені в архівних уста-

новах, розповіли директор ЦДАК України в м. Києві Л. З. Писцова та старший науковий співробітник Державного архіву м. Києва С. Карамаш.

Головною подією вечора була презентація мармурового погруддя В. Антоновича. 1890 р. цей бюст за ініціативою одеської «Громади» на кошти мецената В. Тарновського виготовив одеський професор різьбярства Луїджі Йоріні. За радянські часи погруддя Антоновича було понівечене і облите фарбою. Нині унікальний мистецький твір, відresta- вований скульптором Б. Микитенком, експонується в центрі постійно діючої виставки «Із скарбів архіву-музею». Експозиція починається з розділу «Матеріали до вивчення української культури кінця XIX — початку XX ст.» — з періоду, який можна було б назвати «добою Антоновича». Присутні ознайомились також з новою тимчасовою документально-книжковою виставкою ЦДАМЛМ України, серед експонатів якої — прижиттєві і сучасні видання праць В. Антоновича, спогади його учнів І. Каманіна, В. Ляскоронського, меморіальні збірники, документи конференцій, присвячених науковій діяльності видатного сина України.

Катерина Селіверстова, Максим Савченко

ДО ВИХОДУ З ДРУКУ ПЕРШОГО УКРАЇНСЬКОГО ТЕРМІНОЛОГІЧНОГО СЛОВНИКА З АРХІВНОЇ СПРАВИ

У липні 1998 р. завершено кількарічну роботу над термінологічним словником «Архівістика».

Хоча авторський колектив не був цілком переконаний у завершеності цієї роботи (її можна було продовжувати безкінечно), але ми відчували, яку велику потребу у словнику мають усі, хто долучений до архівної справи. Особливо гострим

було пережите нами під час роботи відчуття того, що подальше вдосконалення професійної лексики залежить не стільки від нас, скільки від стану наукового розроблення окремих розділів архівознавства, недостатній рівень якого створював час від часу великі труднощі у прийнятті кінцевих варіантів дефініцій. Усе це переважило, і було